

ZPRAVODAJ CENTRUM

Chystáme rozpočet na rok 2021

Strana 4

Rozhovor s Martinem Chodurem

Strany 10 a 11

Nakoukněte do historie Vánoc

Strany 12 a 13

PROSINEC 2020

www.moap.cz

V nastartovaných investicích budeme pokračovat i v příštím roce

Vážení občané Moravské Ostravy a Přívozu, čtenáři a čtenářky,

máme za sebou další rok společné práce na radnici v současném koaličním složení. Rok, který byl nečekaně poznamenán složitou pandemickou situací a vystavil nás zkouškám a výzvám nejen v našich soukromých životech, ale podstatně ovlivnil život veřejný. Přesto si troufám tvrdit, že pro náš obvod byl rokem úspěšným.

Ve srovnání s předchozím volebním obdobím jsme výrazně navýšili investice a vynaložené finanční prostředky mění tvář obvodu. Za letošní rok jsme investovali zhruba 137 milionů korun. Jednou z nejdůležitějších investic byla oprava „základky“ Ibsenova (odloučené pracoviště ZŠ Gebauerova) za cca 35 milionů korun. Díky absolutnímu nezájmu o řešení jejího stavu v předchozích volebních obdobích hrozilo uzavření budovy této školy. Provedli jsme kompletní rekonstrukci, spolufinancovanou městem Ostravou a unijními programy. Nyní je budova školy kompletně zateplena, má nová okna a energeticky úsporné vytápění, střechou už nezatéká a děti se začátkem září vrátili do opravených interiérů. Revitalizací prošly také další školy. Mimo to jsme desítky milionů korun vynaložili do zlepšení jejich infrastruktury (rekonstrukce a vybavení odborných učeben, bezbariérový přístup apod.).

Rovněž postupně rekonstruujeme především náš bytový fond. Pořád je levnější byt opravit, než postavit nový. Chceme nabídnout našim občanům kvalitní a dostupné bydlení a přivést je tak zpátky do centra. Neopravujeme však pouze byty, které jsou zatím prázdné a na své

budoucí obyvatele teprve čekají. Zvyšujeme komfort bydlení i pro naše stávající nájemníky, například instalací nového vytápění, které díky energetickým úsporám zanechá více peněz v rodinných rozpočtech.

Do rozhodování, kam budou investovány veřejné prostředky, jsme zapojili i vás, občany. První ročník participativního rozpočtu už zná své vítěze a první projekty, které jste navrhli a vybrali vy sami, se v příštím roce dočkají realizace. V participativním rozpočtu hodláme pokračovat a byli bychom rádi, kdybyste nám jeho prostřednictvím ve stále větší míře pomáhali náš obvod rozvíjet a vytvářet jeho budoucí podobu. Zapojte se v příštím roce také. Využijte možnosti ovlivnit své okolí a místo, ve kterém bydlíte.

Zastupitelstvo bude 14. prosince schvalovat rozpočet na příští rok. I přes očekávaný výpadek příjmů v důsledku koronavirové krize chceme v nastartovaných investicích pokračovat. Bylo by největší chybou, kdybychom naše investiční akce zastavili. Během prosince očekáváme schválení úvěru ve výši 50 milionů korun statutárním městem Ostravou. Ve srovnání s jinými velkými obvody, které také žádají o úvěr, jde o nejnižší částku. Finance z úvěru budou použity především na realizaci projektů, z nichž budou v budoucnu generovány další příjmy.

Zatímco naplánované investice se nám dařilo úspěšně realizovat (jediným projektem, který přesouváme do příštího roku, a to z víceméně technických důvodů, je revitalizace parku Petra Bezruče), protiepidemická opatření zastavila společenské aktivity radnice. Mrzí nás, že jsme museli na čas přerušit vítání občánků, blahopřání k významným životním jubileím či oblíbená setkání a zájezdy se seniory. Jakmile to situace dovolí, k těmto tradičním akcím se vrátíme a při jejich organizování budeme brát zřetel především na dříve narozené spoluobčany, abychom je nevystavili zdravotním rizikům.

Letošní Vánoce budou jiné, než na jaké jsme za poslední léta zvyklí. O to více času můžeme věnovat sobě a svým nejbližším. Přeji vám jménem svým i jménem celé rady městského obvodu šťastné a spokojené vánoční svátky!

Zuzana Ožanová,
starostka

ilustrace Štěpán Wilkus

Spokojené prožít Vánoc, mnoho zdraví a štěstí v novém roce přeje vedení městského obvodu

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Námět PF zpracoval Štěpán Wilkus, student Ostravské univerzity, Fakulty umění, pod vedením Denisy Jánské z Ateliéru animace a audiovizuálního umění.

Město Ostrava zpřístupnilo infolinku pro neslyšící

Ke covidové infolince, kterou na pomoc občanům provozuje Městská policie Ostrava, zřídilo město další krizový kontakt, tentokrát pro neslyšící. Ten usnadní telefonickou komunikaci osobám s postižením sluchu, nedoslýchavým, seniorům a případně cizincům, kteří preferují psanou formu projevu. Služba je poskytována zdarma.

„Osoby se sluchovým postižením nechtějí po-

užívat redukovanou, zjednodušenou řeč. Chtějí skutečně vidět doslovně, co jim druhá strana hovoru říká. Velmi početnou skupinou, která efektivně využije tuto službu, jsou také seniori, kteří mnohdy mívají věkem získanou nedoslýchavost. Pomůže i cizincům s jen částečnou znalostí češtiny,“ objasnil Zdeněk Bumbálek ze společnosti Transkript Online, která službu on-line přepisů hovorů zajišťuje.

Služba funguje velmi jednoduše. Klient na webu města vyhledá odkaz s logem pro neslyšící, který je umístěn v sekci Kontakty na hlavní stránce www.ostrava.cz/cs, a také v podstránce Kontakty v části Úřad www.ostrava.cz/cs/urad/kontakty. Po kliknutí na symbol „online přepis“ napíše do políčka své telefonní číslo a potvrdí tlačítko „Zavolejte mi“. Po přijetí příchozího hovoru vyčká na písemný pokyn přepisovatele, že může začít mluvit, který se mu zobrazí v okně pro přepis. Poté, co se přepisovatel spojí s operátorem infolinky, sdělí mu, že volá klient, který bude využívat službu přepisu řeči, proto může z důvodu čtení textu docházet k nepatr-

nému zpoždění v jeho reakcích. Samotný rozhovor mezi klientem a operátorem již probíhá zcela standardně, přepis řeči operátora sleduje klient po celou dobu hovoru na webové stránce. Pro nás všechny je současná doba složitá a stresující. Jsou ale skupiny lidí, kterým už tak náročné období ještě ztěžuje nějaký hendikep. Nová linka by tak měla těmto lidem situaci ulehčit.

Občané města využívají také infolinku městské policie, která je na čísle 601 297 870 v provozu nonstop. Ta funguje bez přepisu.

**Úřad městského obvodu
Moravská Ostrava a Přívoz**
Kontaktní centrum: 844 121 314
Spojovatelka: 599 444 444,
599 442 991
www.moap.cz

RADNICE INFORMUJE

Zveme vás na zastupitelstvo

V pondělí **14. prosince 2020 v 15 hodin** se koná zasedání zastupitelstva městského obvodu. Schůze se bude konat v zasedací místnosti č. 306 Nové radnice (Prokešovo náměstí 8). Program a materiály naleznete na www.moap.cz. Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz přenáší jednání zastupitelstva on-line, virtuálně tak může být u rozhodování zastupitelů každý, kdo chce mít informace o dění v centrálním obvodu Ostravy. Předchozí jednání zastupitelů jsou již zveřejněna na www.youtube.com, na kanálu centrálního obvodu.

Mobilní rozhlas

Chcete být varováni před krizovými situacemi, jako je hrozba povodní, požárů, náledí, sněhových kalamit, výpadků elektrické energie, mít přehled o uzavírkách a důležitých tématech obvodu? Využijte aplikaci Mobilní rozhlas na stránce www.moap.mobilnirozhlas.cz, do níž je registrace zcela zdarma. Více informací naleznete na Facebooku obvodu.

Mobilní Rozhlas
ZDARMA si stáhněte mobilní aplikaci
na www.MobilniRozhlas.cz/aplikace

Verze pro iOS:

Verze pro Android:

Aktuality z obvodu

Sledujte naše webové stránky včetně videozpravodajství **TV Polar** a **TV Fabex** a také **Facebook!** Na všech těchto informačních kanálech vás informujeme o aktuálním dění v našem obvodu. Název facebookové stránky je Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz a odkazy na obě regionální televize najdete v dolní části hlavní strany webových stránek www.moap.cz.

Nový termín projednání změny územního plánu

Původní termín pro veřejné projednání změny územního plánu 2b se souvázá z listopadu na prosinec. Ostrava na něm projedná návrhy na změny, které podali majitelé nemovitostí nebo občané města a zastupitelstvo rozhodlo o jejich zpracování. Nový termín pro veřejné projednávání Změny č. 2b Územního plánu Ostravy je stanoven **na středu 9. prosince od 16 hodin** v budově radnice na Prokešově náměstí, v zasedacím sále zastupitelstva. Do dokumentace může veřejnost nahlížet v prodlouženém termínu do 16. prosince a do stejného data posílat také své námítky a připomínky. Návrh změny je k nahlédnutí on-line na <https://ulozna.ostrava.cz/data/public/314889.php> nebo fyzicky na odboru územního plánování a stavebního řádu Magistrátu města Ostravy. Písemné připomínky ke změně je možné doručit osobně nebo poštou na Magistrát města Ostravy, odbor územního plánování a stavebního řádu, Prokešovo náměstí 8, případně datovou schránkou na ID: 5zubv7w. Více informací zájemci najdou na úředních deskách magistrátu a městských obvodů.

Zpravodaj patří do schránek

Nenašli jste zpravodaj Centrum ve své schránce, nebo naopak jste ho zahlédli položený na místě, kde nepatří? Informujte nás o tom, ať vše můžeme napravit. A to prostřednictvím e-mailu tiskove@moap.ostrava.cz.

PROSINCOVÉ UZAVÍRKY KOMUNIKACÍ V NAŠEM OBVODĚ

Ulice	Úsek komunikace	Doba uzavírky (stavebních prací)	Investor	Druh uzavírky	Stavba (práce)
Na Náhonu	Podkovářská–Žofie Podlipské	do 4. prosince	Statutární město Ostrava	úplná	rekonstrukce kanalizace
Na Náhonu	slepý úsek za tramvajovou smyčkou	do 15. prosince	Statutární město Ostrava	úplná	oprava komunikace v místě vjezdu na nově budované parkoviště P + R
Havlíčkovo nábřeží	Kratochvílova–Kostelní	do 31. ledna 2021	Statutární město Ostrava		rekonstrukce vodovodu a kanalizace

Máme vítěze prvního ročníku participativního rozpočtu!

První ročník participativního rozpočtu „Náš obvod“ má své vítěze! Rozhodli jste o nich svými hlasy VY, občané našeho obvodu. A my tak pro vás v roce 2021 vybudujeme komunitní park Jindřich, veřejné Smart WC v Komenského sadech a pítko na Kuřím rynku! Celkem investujeme do těchto tří projektů rovný milion korun.

Třetí vítězné místo získal čtvrtý projekt

Do hlasování se zapojilo 1184 lidí, kteří udělili 2978 kladných hlasů a 483 záporných. Nejvíce hlasů, celkem 566, získal komunitní park Jindřich. Druhý projekt v pořadí, veřejné WC v Komenského sadech, získal celkem 562 hlasy. Na třetím místě se umístilo s celkem 448 hlasy hřiště na pétanque se zahradou pro nevidomé v sadu Petra Bezruče. „Vzhledem k tomu, že na realizaci projektů máme rovný milion korun a předpokládané náklady prvních dvou projektů v pořadí jsou dohromady 800 tisíc korun, tak na třetí projekt, hřiště na pétanque se zahradou pro nevidomé, zbývá jen 200 tisíc korun,“ vysvětluje místostarosta Rostislav Řeha a pokračuje: „Pravidla ale na tuto situaci pamatují. Autorka návrhu však nechtěla projekt realizovat pouze částečně a třetí vítězné místo postoupila čtvrtému projektu v pořadí, kterým je pítko na Kuřím rynku. Jeho předpokládané náklady jsou 240 tisíc korun, ale návrh zahrnoval také rezervu, takže bude realizován za 200 tisíc korun.“

Sešlo se 16 návrhů, vítěze lidé vybírali z osmi projektů

Od 20. května, kdy byl projekt participativního rozpočtu „Náš obvod“ oficiálně spuštěn, až do 21. července mohl kdokoli z vás poslat svůj návrh. Nakonec se sešlo celkem 16 různorodých a velmi kvalitních projektů. V těch drobnějších lidé navrhovali například nové lavičky, květinový záhon, basketbalové koše, pingpongové stoly nebo pískoviště. Přišly ale i rozsáhlejší projekty, které se pohybovaly ve vyšším cenovém rozpětí, jako je například sauna u Ostravice, veřejný záchod v Komenského sadech, komunitní zahrádky, pétanquová dráha, tančírna v parku a další. Nejvíce návrhů lidé směřovali do Komenského sadů, další pak byly

V návrhu komunitního parku Jindřich nechybí dětská dřevěná průlezka, pískoviště, kompostér, ovocné stromy ani vyvýšené záhony.

rozmístěny v různých částech obvodu. „Komise pro otevřenou radnici a MA21 pak doporučila k realizaci deset projektů, následně byly dva ze seznamu vyřazeny, a to na vlastní žádost navrhovatelů,“ informoval Jan Horák, koordinátor projektu. S finálními osmi projekty se pak mohli občané seznámit na veřejné prezentaci, která se se konala 22. září v Impact Hubu. Její účastníci zde také měli výsadu využít další pravidlo participativního rozpočtu Náš obvod – získali jeden hlas navíc a mohli ho udělit fyzicky přímo na místě a pak hlasovat jako ostatní kdykoliv elektronicky.

O návrhu měla autorka hned jasno

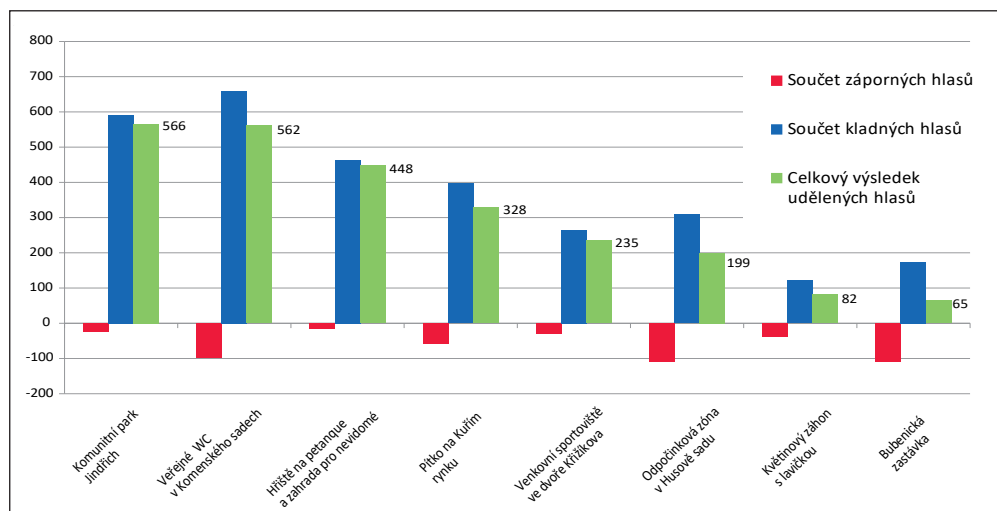
Právě v Impact Hubu se o participativním rozpočtu dozvěděla také Tereza Rusková, autorka druhého vítězného projektu. „Byla jsem jen tak mezi řečí požádána, jestli bych informace o participativním rozpočtu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz mohla sdílet nebo jestli neznám přímo někoho, kdo by se chtěl zúčastnit. Z legrace jsem odpověděla, že by konečně mohl někdo zkusit navrhnout veřejné WC v Komenského parku, že mi to přijde jako prioritní číslo jedna veřejného prostoru. Obzvláště teď v době karantény, kdy se koncentrace lidí v parku velmi zvýšila, a naopak všechny veřejné toalety byly zavřené.“

A tak to začalo,“ popisuje svůj impuls k podání projektu Tereza Rusková, která na projektu pracovala zcela sama. „V kontaktu jsem byla pouze s panem místostarostou Řehou a koordinátorem Janem Horákem, kteří mi vysvětlili vše potřebné k podání projektu. Mám jisté zkušenosti s projektovým plánováním, takže pro mě nebylo vůbec složité projekt navrhnout. Ale věřím, že pro člověka neznalého technologii, grafiky a návrhu rozpočtu by to lehce komplikované být mohlo. Ale i v těchto případech zde byli lidé, kteří byli ochotni pomoci a poradit,“ dodává autorka projektu veřejné Smart WC v Komenského sadech, která má ještě spoustu dalších nápadů na rozvoj centrálního obvodu. Zatím však neplánuje, že by se přihlásila do dalšího ročníku participativního rozpočtu. „Asi přenechám prostor ostatním, kteří se letos nepřihlásili a jejichž nápady teprve na realizaci čekají,“ dodává úspěšná autorka.

Zveleďte náš obvod i vy!

Všechny tři vítězné návrhy budou v úzké spolupráci s autory realizovány v průběhu roku 2021, kdy bude zároveň vyhlášen také 2. ročník participativního rozpočtu. Pokud máte nápad, jak zvelebit náš obvod, sledujte naše stránky www.nasobvod.cz, kde bude po schválení Zastupitelstvem městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz zveřejněn podrobný harmonogram.

Cílem participativního rozpočtu s názvem „Náš obvod“ je dát možnost občanům, kteří zde žijí, pracují, studují nebo jinak tráví většinu svého času, navrhnout veřejně přínosný projekt, který by bylo možné zrealizovat na území centrálního městského obvodu během jednoho roku. Projektů může jeden člověk podat i více, musejí však splňovat formální náležitosti a být podány prostřednictvím on-line formuláře.

Sestavení rozpočtu nebylo nikdy tak náročné jako letos

Radní mnoha měst a obcí řeší, jak finančně pokrýt sestavené rozpočty pro rok 2021. Dokonce ještě koncem listopadu, v době uzávěrky našeho zpravodaje, neměla města a obce informace o tom, s jakou částkou na straně příjmu mohou počítat. Už tak náročnou situaci způsobenou koronavirovými dopady významně zkomplikovalo listopadové hlasování poslanců o zrušení superhrubé mzdy a zároveň i o razantním zvýšení částky, kterou si každý daňový poplatník odečítá z daní. Schválení tohoto daňového balíčku má totiž na veřejné rozpočty mnohem větší dopad, než se očekávalo. Města a obce tímto

jako například v renovaci sídliště Fifejdy, velkou opravou prošla ZŠ v ulici Ibsenova a další. Většinu naplánovaných akcí se nám navzdory mnohým problémům způsobeným koronavirovou situací podařilo realizovat. Jedním z mnoha problémů bylo, že nasmlouvané firmy ze dne na den neměly dostatek pracovníků kvůli zavřeným hranicím a karanténám, a to způsobilo dominový efekt. Termíny se posouvaly a posouvaly. Nakonec jsme vše zvládli. Nájemníkům rekonstruovaných bytů, kterých se celá situace dotkla nejvíce, se tímto omlouváme a děkujeme za trpělivost.“

svěřený městskému obvodu, nemáme žádné větší kapitálové příjmy. Proto jsme se rozhodli pro úvěr na pokrytí tohoto výpadku. Jak již zmínila paní starostka, úvěr využijeme na investice.“

Jaké hlavní změny čeká rozpočet oproti loňskému roku? A co naopak zůstane zcela jistě stejné?

Valentina Vaňková: „Loňský rok byl proinvestiční a chtěli jsme v tom trendu pokračovat. Ale s nižšími příjmy musíme snížit i výdaje. V tuto chvíli je pro nás těžké pokrýt i běžný provoz nejen úřadu, ale hlavně základních a mateřských škol, technických služeb a CKV.“

Ve výdajích budeme financovat především běžný provoz. Kde jsme nechtěli krátit vůbec, je oblast poskytování sociálních služeb. Ty naši obyvatelé potřebují, zvláště v této době. Otázkou je, jak dlouho to náš rozpočet ustojí. Stejně tak jsme vyčlenili milion korun na další ročník participativního rozpočtu, prostřednictvím něhož zvelebujeme náš obvod. A počítáme také s akcemi CKV, které se snad v příštím roce konečně rozjedou a ožíví centrum. Co se týká investic, tak z velkých projektů nám pro příští rok zůstala například oprava MŠ Blahoslavova, která je opravdu nezbytná.“

Které investiční projekty budou mít prioritu v roce 2021?

David Witosz: „Náš ambiciózní plán je většínu z těch větších naplánovaných investic nezastavit. Patří mezi ně například rekonstrukce parku Petra Bezruče, který si zaslouží revitalizaci. Velký akcent klademe také na investice do oprav bytů, domů a nebytových prostorů, které se nám již dnes vracejí. Zvyšuje se obsazená plocha pronajatých bytů, a díky renovaci a zkvalitnění bydlení se zvyšuje také průměrná cena za metr čtvereční, a to při stále příznivých cenách. Ale uvědomujeme si, že realizovat vše nebude vůbec jednoduché.“

Člověk by měl na všem zlém najít něco dobrého. Přinesla tato koronavirová situace i nějaké příležitosti?

Zuzana Ožanová: „Určitě v mezilidských vztazích. Lidé se dokázali v mnoha případech semknout a spolupracovat, začali více vnímat potřeby jiných osob ve svém okolí. Tolerance a vzájemná pomoc byla v těchto dnech na denním pořádku. Na druhou stranu tato doba poukázala i na to, že někteří lidé navzdory všemu nadsazují své zájmy nad zájmy ostatních. Naštěstí je těchto jedinců opravdu málo. Za nejdůležitější však považuji fakt, že jsme si uvědomili, že ke spokojenému a šťastnému životu nepotřebujeme tolik věcí.“

-hal-

rozhodnutím přišly nejméně o 31 miliard korun. Vybrané daně totiž tvoří významnou položku v jejich příjmech.

O tom, jaký rok z pohledu financí má za sebou městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz a jak probíhá sestavování rozpočtu na rok příští, jsme si povídali se starostkou **Zuzanou Ožanovou**, místostarostkou **Valentinou Vaňkovou** a místostarostou **Davidem Witoszem**.

Právě končící rok byl nestandardní ve všech oblastech života. Jak ho hodnotíte ve vztahu k zajištění dostatečných finančních zdrojů pro obvod?

Zuzana Ožanová: „Rozpočet roku 2020 byl proinvestiční, rozpočtově odpovědný a vyrovnaný. Obvod hospodařil s částkou v celkovém objemu 563 mil. korun. Nakonec to však byl pro všechny z nás velmi náročný rok a jsme opravdu rádi, že se nám podařilo alespoň z části eliminovat výpadky příjmů tak, aby se to neprojevovalo především v investicích.“

Podařilo se tedy v roce 2020 realizovat většínu naplánovaných investičních akcí?

David Witosz: „Byl naplánován doslova rekordní počet investičních akcí. Investovali jsme například do opravy více než 80 bytů v ulici Orebitské, kde byly vybudovány nové kotelny a kde se změnil systém vytápění v několika bytových domech. Více než dvacet bytů jsme opravili také v ulici Sládkově a rekonstruovali jsme nebytový prostor v ulici Poštovní, kde vznikly dva nové obchodní prostory s výkladci. Souběžně jsme pokračovali i v dalších investicích,

Do jaké míry se negativní dopady pandemie a především nedávné schválení daňového balíčku poslanci projeví i v chystaném rozpočtu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz?

Zuzana Ožanová: „Projeví se to velmi. Při přípravě rozpočtu na rok 2021 jsme se nevyhnuli úsporným opatřením. A aby se nezabrzdil rozvoj městského obvodu, požádali jsme o úvěr ve výši 50 milionů korun. Ten úvěr není nikterak velký, ale díky němu se podaří realizovat velkou část naplánovaných investic. Ty musí běžet. Hledáme také řešení, jak pomoci nájemcům našich nebytových prostor. Samozřejmě tato pomoc nemůže být na úkor ostatních občanů, vše musí být vyváжено. Podnikání je však nutné podporovat, aby se vše zase rozvíjelo.“

Valentina Vaňková: „Sestavování rozpočtu na rok 2021 má snad nejhorší podmínky, jaké si kdy pamatuji. Výpadky z příjmů budou značné, v řádech milionů korun. Některé příjmy budou vyplývat i z toho, jak se opět rozjede ekonomika země.“

V hrubém návrhu rozpočtu na rok 2021 počítáme tedy zatím v příjmové části s částkou 532 mil. korun, což je o 29 mil. korun méně než v roce 2020. Největším problémem je samozřejmě pokrytí výpadku na příjmové straně. Vzhledem k tomu, že nerozprodáváme majetek

Rozpočet pro rok 2021 bude schvalovat Zastupitelstvo městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz 14. prosince. Jeho znění přineseme v lednovém vydání zpravodaje.

Nenechte si ujít procházku rozzářeným centrem města

Už paní zima přichází snad, my v bílém sněhu budem si hrát... Rolničky zvoní, jehličí voní, děti už čekají na zázrak. Přesně tak začíná krásná vánoční píseň Ludka Minky Čas vánoční, která navozuje pohodovou sváteční atmosféru. K té neodmyslitelně patří nejen vánoční stromek, vůně svařáku, cukroví nebo čerstvě upečené vánočky, ale také světelná vánoční výzdoba v ulicích. V našem obvodu se o ni každoročně starají pracovníci Technických služeb Moravská Ostrava a Přívoz. S přípravou světelné výzdoby začínají dokonce dříve než s podzimním úklidem. Už v září musejí zkontrolovat tisíce světel a opravit, co je potřeba. I přes nepříznivou dobu si vedení městského obvodu přeje, aby centrum zahalila krásná vánoční atmosféra.

Montáž vánoční výzdoby běží od října

„Jakmile všechny řetězy, světla a světelné brány projdou rukama našich pracovníků, začneme v průběhu října s prvními montážemi osvětlení, které jsou svým umístěním nedostupné pro vandaly, a to na náměstí sv. Čecha, v Husově sadu, na Zámecké ulici a Jiráskově náměstí,“ popisuje zahájení vánoční výzdoby v městském obvodu Moravská Ostrava a Přívoz ředitel technických služeb Petr Smoleň a pokračuje: „V druhé etapě následují montáže dekorů na sloupy veřejného osvětlení na náměstí Sv. Čecha, výzdoba kašen, pergoly hlavního nádraží, postavení světelné brány v centru města a vyzdobení domů i stromů na Masarykově náměstí i na náměstí Sv. Čecha. V této etapě naši pracovníci zároveň instalují a zdobí stánky pro vánoční trhy, včetně jejich připojení na elektřinu. Každoročně stavíme 72 stánků. Letos tradiční vánoční trhy nebudou, přesto na náměstí postavíme alespoň 23 stánků.“

Osvětlení mírně změníme

Výzdoby ale neubude. Pracovníci technických služeb ozdobí centrální obvod tisíci žárovkami, kilometry světelných řetězů a desítkami speciálních dekorů. K několika změnám ale přece jen dojde i ve výzdobě. „Loňské barevné blikající slavnostní osvětlení stromů po obvodu Masarykova náměstí bude letos vyměněno za čisté bílé. Změna také čeká i nasvícení vánočního stromu na Masarykově náměstí, a to s ohledem

I letos se centrum města krásně rozzáří.

na to, že se neuskuteční jeho slavnostní rozsvícení. Diamantové podsvícení prostřednictvím stovek malých led žárovek namotaných na jednotlivé větve zůstává, nebude však instalováno svrchní osvětlení, které vytváří světelné barevné a hybné efekty, jež se synchronizují s úvodní hudbou. Ty budou nahrazeny bílými hvězdičkami se světelnými efekty. Poslední změnou, která nás vůbec netěší, ale je nutná, bude nahrazení oblíbených andělů u vstupů do centra města světelnými půlbranami. Anděly bohužel vandalovalé poškodili,“ navazuje Petr Smoleň.

Centrum rozsvítíme potichu a bez lidí

A kdy že se centrum města konečně rozzáří? „Jakmile vše nainstalujeme a zajistíme elektrorevize příslušných zařízení, budeme čekat na pokyn. Rozsvícení výzdoby v centru musí probíhat v souladu s generelem rozsvícení města Ostravy. Předpokládáme však, že se centrum rozzáří v posledním listopadovém týdnu, těsně před prvním adventem. V době, kdy noviny vyjdou, by již tedy Ostrava měla vánočně zářit,“ pokračuje ředitel technických služeb, jejichž pracovníci zároveň s instalací vánoční výzdoby provádějí také nezbytný podzimní úklid.

Podzimní úklid v plném proudu a přípravy na zimu

„Odklizení listů provádíme na podzim ve

dvou fázích, a to na zelených plochách i na komunikacích a chodnících. Začátkem listopadu jsme zahájili první fázi, kdy jsme uklidili okolí mateřských a základních škol a podle klimatických podmínek a časových možností budeme pokračovat dál úklidem parků. Třetí fáze nás paradoxně čeká až na jaře před prvním kosením trávy, kdy sklízíme listy, které padá ze stromů až v prosinci. Během celého roku odklidíme z ulic a zelených ploch celkem 700 tun biologického odpadu v podobě listů a trávy,“ upřesňuje Petr Smoleň a dodává, že k podzimním povinnostem pracovníků technických služeb patří také ořez dřevin i keřů, plánované kácení jednotlivých dřevin a výsadba nových. A ani to ještě není zcela vše. S přicházející zimou musejí zazimovat fontány, pítka, uklidit závěsnou zeleň, lavičky, a samozřejmě připravit vše na zimu. „Díky příznivému počasí jsme vše zazimovávali až v druhé polovině října. A díky loňské zimě, kdy jsme spotřebovali jen zhruba 150 tun posypové soli, což je za poslední roky vůbec nejnižší spotřeba, máme naskladněno 600 tun soli a dalších 500 tun máme garantováno dodavatelem, a to v loňských cenách. Jen pro zajímavost, nejvyšší spotřebu posypové soli zhruba 1200 tun jsme měli na přelomu let 2012 a 2013,“ uzavírá povídání ředitel.

Vánoce jsou za dveřmi a nám nezbyvá než si přát, aby to bylo jako v té vánoční písni: **Všude je klid, co více si přát, štěstí a lásku můžem si dát...**

V průměru 90 pracovníků Technických služeb Moravská Ostrava a Přívoz udržuje v zimě denně jen na ranní směně zhruba 150 km chodníků, 60 km cest, 205 přechodů pro chodce a 60 čekáren a další veřejné plochy v našem obvodu.

Pracovníci technických služeb při výzdobě vánočního stromu na Masarykově náměstí.

Dokončili jsme další etapu revitalizace sídliště Fifejdy II

Proměny se dočkala oblast ohraničená ulicemi Ahepjukovou, areálem Základní školy Gen. Píky, areálem ČSAD a restaurací Morávka. Hlavním cílem sedmé etapy (části A) bylo navýšení množství parkovacích míst, kterých zde bylo původně 68. Nově jich zde najdete celkem 118, tedy o 50 více.

„Stávající parkovací plochy byly samozřejmě opraveny. Kromě toho došlo také k optimalizaci pěších tras vybudováním nových chodníků,

veřejné osvětlení bylo modernizováno, doplnili jsme drobný mobiliář a také jsme na místě vysadili novou zeleň,“ říká místostarosta David Witosz. Stavba byla zahájena v polovině června tohoto roku. Celkové náklady na revitalizaci této části se vyšplhaly na 12,4 mil. korun. Na akci byla uzavřena smlouva o poskytnutí dotace z prostředků Státního fondu podpory investic z programu Regenerace veřejných prostranství na sídlištích ve výši 6 mil. korun.

Revitalizaci sídliště zahájil městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz za účelem zvýšení úrovně bydlení v dané lokalitě. Doposud bylo

realizováno 8 etap za 93 mil. korun. Celkem 28 milionů korun čerpal obvod z dotačních prostředků. „Na sídlišti se již například podařilo vybudovat bezbariérové veřejné prostory, vystavět nová parkovací stání, modernizovat veřejné osvětlení, vybudovat lokality s posezením a dětskými koutky nebo zvýšit bezpečnost,“

dodává starostka městského obvodu Zuzana Ožanová.

V příštím roce bude obvod pokračovat VII. etapou, částí B a XI. etapou, částí B. Tímto by mělo mj. dojít k propojení již realizovaných oblastí sídliště.

-red-

ZPRÁVY Z MĚSTA

Darujte nadbytečnou výpočetní techniku žákům ostravských škol

Letošní školní rok probíhá především formou distanční výuky. Stále jsou však žáci, kteří mají problém se zajištěním potřebného IT vybavení. Město Ostrava proto přišlo s výzvou pro potenciální dárcy, aby školákům k výpočetní technice pomohli. Školy na základě praktických zkušeností z jara by pro své žáky v rámci online výuky uvítaly především funkční notebooky s kamerou a reproduktory, ideálně v integrova-

né podobě, popř. stolní PC s monitorem, webkamery, sluchátka s mikrofonom a počítačové myši.

Dárci IT techniky mohou kontaktovat přímo odbor školství a sportu Magistrátu města Ostravy, který zajišťuje koordinaci této akce. Kontaktní osobou je Pavlína Poledníková, e-mail: ppolednikoval@ostrava.cz, telefonní číslo 599 443 032.

NÁZORY ZASTUPITELŮ

Vážení čtenáři měsíčníku Centrum, ocitáme se v čase vánočního adventu. Letos bude pro nás pro všechny tak trochu jiný než obvykle, přesto věřím, že si ho užijete s rodinou, svými nejbližšími a přáteli. Jménem Ostravak, hnutí občanů, bych vám chtěla popřát šťastné a veselé Vánoce, mnoho zdraví, štěstí a životního optimismu, kterého je v této době třeba. Doufám, že se s některými osobně potkám v ulicích našeho obvodu a budu mít příležitost vám popřát osobně. Krásný čas adventní.

Petra Bernfeldová, Ostravak, hnutí občanů

V současné nelehké době jsme v půlce volebního období. Jako konstruktivní opozice bychom měli hodnotit a srovnávat. Například kolik dětských hřišť vzniklo? Když KSČM měla v minulém volebním období na starost oblast škol-

ství a volného času, vybudovali jsme nový Dětský ráj 2 v Sadu Milady Horákové a školní hřiště na ZŠ Nádražní, ZŠ Ostrčilova nebo ZŠ Matiční. Současná koalice takové výsledky nemá.

Příkladem ke srovnání bych mohl uvést více, ale přidělený prostor zde je krátký, tak jen zmíním, že současná koalice si vytvořila další placenou funkci místostarosty, nebo jak Piráti svou transparentnost projevili u dotací do 50 tis. Kč, kdy tyto dotace přestali projednávat veřejně na zastupitelstvu a schválili si projednávání neveřejně na radě městského obvodu, ať už jsou důvody jakékoliv. Ale jak vždy píšu, tohle vše voličům Pirátů nebo ODS nevdává. Bo dobře už bylo a snad někdy zase bude.

Dovolte mi, abych Vám všem za klub zastupitelů KSČM popřál šťastné prožití vánočních svátků.

Vít Macháček, KSČM

V letech 2019 až 2020 jsme do investic, oprav a úprav v oblasti školství, kultury, sportu a volného času vložili více než 130 mil. korun. Největšími změnami prošly ZŠO Gebauerova, odloučené pracoviště Ibsenova (cca 35 mil. Kč), ZŠO Zelená (23,3 mil. Kč) a Waldorfská ZŠ a MŠO (22,3 mil. Kč). Další mateřské a základní školy dostaly na opravy a investice celkem 49,03 mil. Kč. Rovněž jsme opravili za 0,65 mil. Kč Minikrajinu Fifejdy II.

Po ukončení rekonstrukce ZŠO Gebauerova, odloučeného pracoviště Ibsenova, bude vybudováno hřiště i na této škole, které tam dosud nebylo.

Hřiště většiny našich škol a školek jsou dostupná pro veřejnost v určitém režimu. Probíhá také oprava rekonstruovaného hřiště na ZŠO Ostrčilova.

Vedení radnice

„Díky naší univerzálnosti můžeme celkem rychle reagovat na změny a požadavky doby,“ říká Aleš Koutný, ředitel ZŠ Zelená

Kvůli absolutnímu nedostatku školních zařízení v obvodu začala začátkem roku 1951 stavba moderní školy ZŠ Zelená. Ta byla slavnostně otevřena na počátku ledna 1952 v tehdejší hornické kolonii na Šalamouně jako Škola Míru, a to o půl roku později, než se plánovalo. První polovinu školního roku tak 203 žáků a 7 pedagogů dočasně strávilo jen v pěti třídách v budově v Kafkově ulici. Jakmile se 3. ledna přemístili do nové budovy školy, která nese název po ulici, v níž sídlí, zněly ještě stále do rytmu školní práce i údery řemeslníků. V tomto stejném školním roce do ZŠ Zelená nastoupila na krátký čas i dodnes slavná herečka Jiřina Bohdalová. Ve školním roce 1952/1953 již školu navštěvovalo 543 žáků, kteří byli rozděleni do 14 tříd. Dnes má škola okolo 500 žáků ve 22 nebo 23 třídách. O současnosti ZŠ Zelená jsme si povídali s Alešem Koutným, ředitelem školy, který zde působí přes dvacet let...

Proč navštěvovat právě ZŠ Zelenou?

„Dlouhodobě se snažíme být univerzální školou pro všechny. Ač to může znít jako fráze, jde o dost náročný koncept, protože musíme pokrýt široké spektrum potřeb společnosti tak, aby současně nedocházelo k poklesu kvality. V základních předmětech máme například posílenou dotaci matematiky a češtiny, angličtinu vyučujeme od 1. třídy a sportovního ducha dětí rozvíjíme v rámci projektu Sportuj v škole. Zároveň jsme byli první školou, která otevřela hřiště veřejnosti již v roce 2003. Pro podporu uměleckých směrů jsme přímo ve škole zřídili pobočku Základní umělecké školy Eduarda Marhuly s výtvarnými a hudebními obory. Snažíme se také neustále rozvíjet jazykové kompetence našich pedagogů v zahraničí, již šest let jsme úspěšnými žadateli programu Erasmus+. Novinkou je také to, že ZŠ Zelená byla vybrána jako pilotní škola MŠMT k ověřování modernizace předmětu Člověk a technika, pro rozvoj talentů jsme zapojeni do programu Talentmanagement, z čehož máme velkou radost. Cíleně pomáháme žákům i prostřednictvím kariérového poradenství a máme zde rovněž pracoviště se speciálním pedagogem a školní psycholožkou. Na škole působí aktivně školní parlament, který vydává školní časopis Řev parlamentu. Máme

Děti ze ZŠ Zelená při společném projektu se Světem Techniky s názvem Tvoříme DNA.

mnohé, co mají i druhé školy, ale u nás se snažíme mít vše takzvaně all-in-one, to znamená pod jednou střechou. A pod jednou střechou máme i další součásti školy – školní jídelnu i družinu, což je také poměrně netradiční. Ne vždy se nám vše povede, ale snažíme se.“

Kolik má škola žáků a pedagogů a jak je vybavena?

„Počet žáků udržujeme stále nad 500, počet tříd kolísá mezi 22 a 23. Jinak složením nevybočujeme z průměru – máme 33 učitelů s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, 6 vychovatelů, 5 asistentů pedagoga, 1 speciálního pedagoga a 1 školní psycholožku. Co se týká vybavení, škola má tělocvičnu o ploše 300 m², školní dílny, školní kuchyňku, skleník s odbornou pracovním, školní hřiště a sportovní areál s umělými povrchy, odborné učebny fyziky, chemie a přírodopisu, výtvarné výchovy, informatiky a samozřejmě jazykovou učebnu. V nedávno přistavěné budově školní družiny jsou čtyři učebny a malá tělocvična.

Všechny odborné i kmenové učebny máme vybaveny interaktivními tabulemi, jazyková učebna má počítačově řízený sluchákový okruh a 18 počítačů, počítačová učebna disponuje 30 počítači. V roce 2018 byl rekonstruován in-

teriér skleníku a bylo zcela obnoveno vybavení školních dílen. Tímto byl dokončen poslední krok obnovy vnitřních prostor a modernizace vybavení školy. V loňském roce pak proběhlo kompletní zasítování školy pevným připojením LAN a pokrytím všech prostor WIFI signálem a byl bezbariérově zpřístupněn vstup do školy a do dvou školních podlaží. Nesmím samozřejmě zapomenout, že díky nemalé finanční péči obvodu Moravská Ostrava a Přívoz je škola celá nově zateplena a ve většině tříd můžeme využívat výhod výměny vzduchu rekuperací.“

Jaké máte další plány v oblasti zkvalitňování výuky?

„Chystáme se na rozvoj technických dovedností žáků již od 1. tříd. Začneme od jednoduchých dřevěných modelů a skončíme v 9. třídě roboty. Díky výrazné finanční pomoci města Ostrava se nám totiž v rámci projektu Talentmanagement podařilo letos vybavit školu moderními robotickými stavebnicemi a přístroji pro rozvoj technické gramotnosti.“

Jak zvládáte on-line výuku?

„Abychom mohli přejít na plnou online výuku pro všechny žáky, znamenalo to nákup, instalaci a konfiguraci 75 notebooků a dalšího vybavení (kamery, grafické tablety, sluchátka, myši, internetové modemy, datové karty atd.), protože bylo třeba vybavit nejen učitele, ale i žáky, kteří by byli z výuky vyloučeni pro nedostatečné vybavení. Mimochodem jen malá část potřebnosti byla z důvodu sociálních. Online výuka způsobila komplikace v rodinách, kde je více školou povinných sourozenců a rodiče musejí být online na home office. Pro prvňáčky se ukázala kamera jako nezbytnost. A to vše se muselo zvládnout v řádu dní. Rodičům děkuji za trpělivost a učitelům za úsilí, které přechod na online výuku vyžadoval.“

Aleš Koutný vystudoval Pedagogickou fakultu v Ostravě, obor fyzika-chemie. A jen pro zajímavost, jeho diplomová práce, kterou zpracoval v roce 1986, se jmenovala Využití počítačů ve výuce fyziky. „Už v roce 1986 jsme měli počítače a uměli jsme je i programovat,“ podotýká Aleš Koutný, který si hned po revoluci doplnil na Ostravské univerzitě další předmět – anglický jazyk. „Učitelství léta jsem začal ve středním školství, ale smysl jsem našel ve školství základním, protože právě tam se rodí budoucnost, a to už ve chvíli, kdy poprvé zasednou do lavic prvňáčci jako rovný s rovným. Právě v těchto lavicích se rozhoduje, kdo bude jednou prezidentem, nositelem Nobelovy ceny nebo loupežníkem. A takhle měnit svět mohou na ZŠ Zelená již od hezkého data 1. 11. 1999,“ dodává ředitel.

Když beseda musí za vámi domů...

Klub Atlantik v září zahájil novou sérii besed, které otevírají témata napříč celou společností. Cyklus **Dejme hlavy dohromady** nabídne témata často tabuizovaná nebo nepříliš diskutovaná a pokusí se na ně nahlédnout z různých úhlů pohledu. Prostor dostanou také osobnosti, které se věnují zajímavým výzkumům v neob-

vyklých oblastech lidské činnosti, či lidé s netradičními životními zkušenostmi. Spektrum námětů jednotlivých besed je poměrně široké,

patří k nim historie, ekonomika, sociálně-patologické jevy, psychologie, medicína, žurnalistika, ekologie a mnohé další obory, které ovlivňují náš život.

Záměrem je besedy nekoncepovat jako přednášky s předem daným scénářem, ale jako otevřenou diskuzi. Záříjová premiéra proběhla plánovanou formou setkání v Klubu Atlantik, ale současná koronavirová situace zatím nedovoluje tímto způsobem v besedách pokračovat. Klub Atlantik se proto rozhodl moderovanou diskuzi se zajímavými hosty nově připravit ve **formátu rozhlasového seriálu**. Pořad, který povede herečka a moderátorka Anna Bangoura, se tak přenese ze sálu Atlantiku do pohodlí domovů posluchačů.

První chystanou epizodou jsou dušičkové „**Perly české funerální estetiky**“ s wikipedistou Václavem Šindelářem. „**O vietnamské kuchyni a stolování**“ si budeme povídat se zakladatelkou studia Yosan Jolanou Heklovou, která dlouhodobě cestuje do různých asijských zemí a věnuje se kulturním rozdílům. K dalším tématům patří „**Lidé a tma**“. Pořad bude dostupný na **Youtube** a **Spotify**, termíny sledujte na www.klubatlantik.cz a na facebooku.

Advent ve znamení vánočních trhů

Letošní Ostravské Vánoce nebudou vlivem protiepidemických opatření probíhat v takovém rozsahu, v jakém jsme si je mohli užívat v posledních letech. Přesto se našemu městskému obvodu prostřednictvím Centra kultury a vzdělávání podařilo zachovat alespoň tradiční vánoční trhy, které vám zpříjemní také letošní čekání „na Ježíška“. Trhy se budou konat pouze na Masarykově náměstí, kde do **23. prosince ve 23 stáncích**, umístěných v dostatečných odstupech, najdete široký sortiment produktů s vánoční tematikou. Těšit se můžete například na výrobky z chvojí, jmelí, skleněné baňky a další vánoční ozdoby. Nebude chybět ani cukroví, frgály a další sladkosti, sýry či speciality z grilu - za současných opatření ovšem vše pouze zabalené s sebou. Při výběru nabídky jsme podpořili především místní výrobce.

Masarykovo náměstí bude po dobu adventu opět zdobit vánoční strom, ale letos se neuskuteční doprovodný kulturní program, sváteční atmosféru na náměstí bude dokreslovat pouze reprodukováná hudba. Předvánoční náladu ale určitě umocní 32metrové ruské kolo, z něhož se vám otevře vyhlídka na rozsvícené centrum.

Informace k aktuálnímu programu středisek CKV sledujte na www.ckv-ostava.cz a na Facebooku.

Ostravské
VÁNOCE

27. 11. – 23. 12. 2020
MASARYKOVO NÁMĚSTÍ

[ostravskevanoce](https://www.facebook.com/ostavskevanoce)

www.ostravskevanoce.cz

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

centrum
kultury a vzdělávání
Moravská Ostrava, příspěvková organizace

Na vlnách Atlantiku. Co možná ještě nevíte o jednom z nejstarších klubů v Ostravě

Multižánrový klub Atlantik, součást Centra kultury a vzdělávání, pořádá populární přednášky, besedy, autorská čtení, filmové projekce, divadelní představení, výstavy a další kulturní a vzdělávací akce už několik desítek let. Věděli jste, že původní či současný domovský přístav Atlantiku hostil několik oscarových režisérů, známé výtvarníky, spisovatele, ale třeba i divadelní soubor bezdomovců a „lehkých“ žen?

Made in... Japan

Ještě v polovině 80. let byl Atlantik vcelku běžným agitačním střediskem, do jehož repertoáru patřily také diskotéky, módní přehlídky a nahodile i koncerty. Poté se jeho vlny přislovenčně vzvedly a stal se alternativním klubem, poměrně vyhlášeným svou dramaturgickou nabídkou.

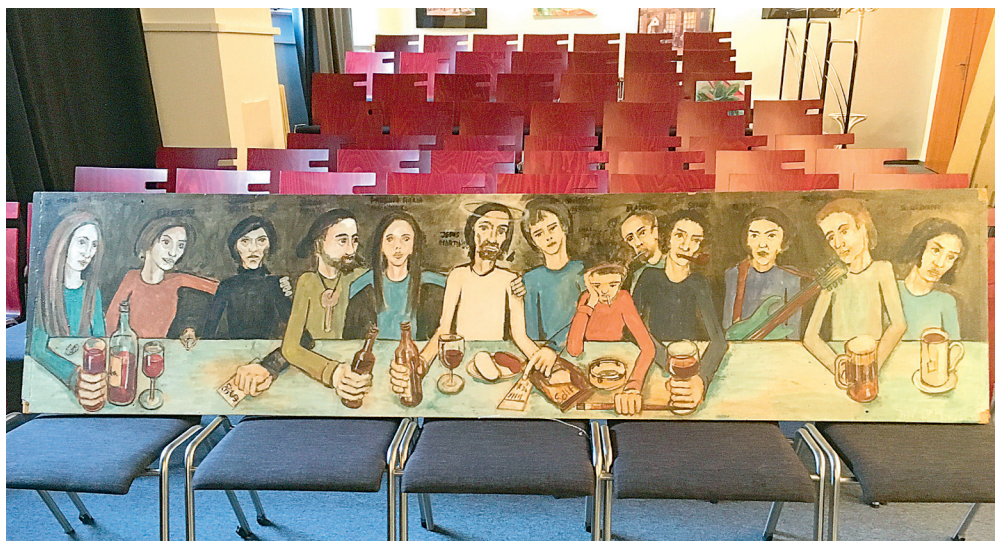
Současná vedoucí dramaturgie Renata Jurdová, s níž se ohlížíme do minulosti, přišla do klubu Atlantik rok před sametovou revolucí. K jejím začátkům v Atlantiku se váže i tato vzpomínka: „Do dramaturgického plánu patřily kromě jiného komponované pořady *Made in...*, které představovaly kulturu některých zemí nebo oblastí. Do jejich přípravy byla zapojena i vel-vyslanectví, a tak se stalo, že na *Made in... Japan* vezl dramaturg zapůjčená originální kimona v horentní sumě vlakem v batohu. Že nakonec tento oděv, střížený na poněkud pomenší postavy obyvatel země vycházejícího slunce, předváděly skoro dvoumetrové modelky, vzbudilo mezi publikem docela pobavení...“

Oscaroví režiséři

V 80. letech byl silnou programovou stránkou klubu film. Nejen, že sem se svou komentovanou produkcí (vesměs trezorových) filmů jezdil filmový historik Jaromír (Miki) Kučera a po něm kritik Vladimír Hendrich, ale tvořily se tu i pořady věnované jednotlivým tvůrcům, z nichž mnozí neváhali přijet osobně. V Atlantiku představili svou produkci hned tři držitelé Oscara - Jiří Menzel, Gene Deitch (Američan, režisér a producent animovaných filmů, který se z velké lásky přestěhoval za svou chotí do socialistického Československa), a Elmar Klos. „Režisér Klos Atlantik navštívil velmi krátce před svou smrtí v roce 1993,“ vzpomíná Renata Jurdová. „Měla jsem tu čest osobně ho přivést z nádraží,“ pokračuje. „Za režiséry, kteří z časových důvodů přijet nemohli, jsme si zajeli s videokamerou sami. Tak jsme například v předpremiéře uvedli ukázky z filmu *Sedím na konáři a je mi dobře natočené přímo ve střížně Juraje Jakubiska*, jakož i při rozhovoru s ním nasnímaný jeho bohatě ilustrovaný scénář.“

Rekonstrukce v paneláku

Původně sídlil Klub Atlantik v budově na nároží ulic Hořovského (dnes Českobratrská) a Hornopolní. S přelomem let 1988/1989 při-

Autorem obrazu s neformálním názvem *Poslední večere* je konceptuální umělec, malíř, grafik a pedagog Jiří Martuška. Obraz vznikl pravděpodobně v roce 1989 a jako artefakt je uchováván v „depozitáři“ klubu Atlantik. Jsou na něm zobrazeni také výtvarníci, kteří svého času v Atlantiku vystavovali. Poznáte některé tváře i přes nedokonalost fotografie?

šlo stěhování z Fifejd do centra. I když se zpočátku zdálo, že pobyt v kočárkárně bytového domu na ulici Čs. legií bude pouze dočasný, Atlantik působí na této adrese dodnes. Původní prostory samozřejmě od té doby doznaly výrazných změn: současnou podobu klubu Atlantik včetně kavárny vtiskl architekt Milan Sýkorský. Kromě rekonstrukce, která by odpovídala klubovému zaměření, musel tehdy centrální městský obvod jako zřizovatel (Klub Atlantik je součástí příspěvkové organizace obvodu CKV) řešit zcela prozaické věci - například odhlučnění celého prostoru, protože nad klubem jsou byty a jak známo, „v paneláku je všechno slyšet.“ Soužití klubu a obyvatel bytových jednotek vyústilo také v požadavek na dodržování „večerky“ ve 22 hodin, aby nebyl rušen noční klid...

S mistrem do dolu

Od počátku byla součástí Atlantiku výtvarná galerie. „Nezapomenutelný byl dvoudenní program s Milanem Knížákem, který na našem malém prostoru představil prakticky celou svou tvorbu,“ říká Renata Jurdová. „Podmínkou ovšem bylo, že mu na volný čas připravíme nějaký poznávací program. Povedlo se nám dostat ho na exkurzi na šachtu na Slezské Ostravě. Zážitek to byl jak pro havíře, tak pro mistra, a ostatně i pro mě. Dostala jsem tehdy krásný béžový kabát, který jsem měla moc ráda a neprozřetelně jsem si ho vzala na sebe. Jak vypadal poté, co jsme vystoupili z klece a prošli davem právě vyfáraných horníků, asi nemusím vykládat,“ usmívá se Renata Jurdová. Obrazy v Atlantiku vystavovali i dnes už slavný performer, výtvarník a fotograf Jiří Surůvka, Jaroslav Němec, Jiří Martuška, Radomír Štastný, Marcela Lysáčková, Antonín Kroča, fotografka Dita Pepe, nebo z těch mladších třeba Tomáš Teper, Julie Machallová, Michal Cimala.

Umělci z ulice

V klubu dlouhá léta pravidelně vystupovalo legendární Dividlo, tedy „dramaták“ vedený Alexandrem Rycheckým, který sloužil jako divadelní „základka“ celé řady dnes významných herců, a to nejen ostravských divadel. Opomenout nelze ani „zápasy“ Ligy divadelní improvizace, která nakonec v Ostravě otevřela své vlastní kamenné divadlo Odvaz poblíž Sýkorova mostu. Pravidelně se na programu klubu objevovaly hry Bílého divadla nebo Divadelního spolku Aureko, talk-show Kafrána Petra Kubaly a další. Přímo pro klub Atlantik pak vznikla poetická revue *Stesk* kavárenského povaleče. Ačkoliv s ní režisér Radovan Lipus projel řadu měst po celé republice, doma byla vždy v Atlantiku.

Nesmazatelnou vzpomínku u diváků i organizátorů zanechalo vystoupení divadla pražských bezdomovců Ježek a čížek, nebo ochotnického souboru spolku Rozkoš bez rizika, který je složen z provozovatelek nejstaršího řemesla a funguje jako součást terapie pro klientky.

Dobré nápady i dobrá káva

Ve výčtu vzpomínek by se dalo pokračovat... Do multižánrového spektra pořadů, které už léta vznikají v produkci klubu a najít si v nich může to své každá generace, se postupně přidaly také „venkovní“ akce pořádané ve spolupráci s CKV a obvodem: Rozmarné slavnosti řeky Ostravice, komentované vycházky městem, ale také třeba promenádní koncerty v Komenského sadech nebo zájezdy pro ostravské seniory. Pořady a tváře se mění, prostor pro umění, vzdělávání a samozřejmě dobrou kávu v Atlantiku přetrvává. Včetně přání, které sdílí také Renata Jurdová: „Aby Atlantik zůstal místem, kde se formují nové talenty, nové osobnosti a nové nápady.“. Některé z nich vám postupně představíme v dalších číslech zpravodaje.

„Když bylo jasné, že koncerty hned tak nebudou, začal jsem přemýšlet, co dál, a jak zůstat s fanoušky nadále v kontaktu. A nebyla jiná cesta než přes sociální sítě,“ říká Martin Chodúr

Martin Chodúr, rodák z Ostravy, zdědil po svých rodičích nejen lásku k rodnému městu, ale také lásku k muzice. Hudba ho provázela od narození. Už v útlém dětství se stala součástí jeho života. Ve třech letech začal navštěvovat Lidovou konzervatoř a Dětskou múzickou školu, jejíž sídlo je v Ostravě Přívoze, a následně vystudoval také Janáčkovu konzervatoř. Zpěvák s nezaměnitelným hlasem si lidé spojují především s prvním ročníkem soutěže Česko-Slovenská SuperStar, v níž zvítězil. V témže roce získal také cenu Český slavík v kategorii Objev roku. Poté vstoupil na hudební scénu jako sólista. Jak tento ostravský zpěvák prožívá čas bez koncertů, kdy vyjde jeho nové album nebo jak se těší na Vánoce?

Základní i střední školu, a dokonce i Lidovou konzervatoř, jste studoval na území Moravské Ostravy a Přívozu. Na která místa nebo osobnosti rád vzpomínáte?

„Pocházím z Mariánských Hor a do 15 let jsem navštěvoval Múzickou školu, kde jsem se připravoval na přijetí na Janáčkovu konzervatoř v Ostravě. Jsem nesmírně rád, že jsem si mohl v Múzické škole vyzkoušet různé hudební nástroje, a to bez stresu klasické lidové konzervatoře. Začal jsem tedy jako malý zpěvák u Evy Krňávkové, ale brzy jsem přibral zobcovou flétnu u Mikuláše Ďurka. Ten je multiinstrumentalistou, takže jsem postupně vyzkoušel všechny nástroje, které měl k dispozici: akordeon, heligonku, keyboard, saxofon a klarinet. Později jsem také začal hrát na kytaru u Ládi Galuska a založil jsem první kapelu Eruption of Emotions. Centrum Ostravy i Mariánské Hory pro mě vždycky budou těmi nejzajímavějšími místy na světě. I když se tam tak často neprocházím, každý kout má pro mě schopnost přinést mi zpět dětství. Tuto schopnost žádné jiné místo na světě nemá.“

Kdy jste vůbec poprvé zpíval na veřejnosti? Jste trémista?

„Jako hodně malý kluk. Pravidelně jsem zpíval na našem dvoře své téměř hluché sousedce. Ta byla mým nejtrpělivějším posluchačem. Poté samozřejmě jako žák Múzické školy na školních předehrávkách, a ještě později na koncertních pódiích s mou první kapelou. Tuším, že úplně poprvé to bylo v klubu Boomerang ve Stodolní ulici. Trému mívám někdy. Záleží na vnitřním rozpoložení, motivaci a divácích. Někdy cítíte pozitivní atmosféru v sále, jindy negativní. To na mě má velmi silný vliv. Také záleží na tom, jak dobře jsem připravený. Tím pádem mám největší trému před přímými přenosy v televizi, kdy se většinou zpívá nevšední repertoár, na jehož učení bývá obecně příliš málo času. Někdy se dokážu obrovsky vystresovat. Jindy jsem naprosto klidný. Naštěstí to okolí většinou ne-

pozná a všem se zdá, že jsem v úplně ledovém klidu, i když ve mně běsní bouře.“

Působím ledově klidným dojmem, i když ve mně běsní bouře.

Nazpívali jste i nespočet duetů. Je někdo, s kým byste se rád ocitl ve stejný čas na jednom pódiu?

„Zpíval jsem duety s většinou českých a slovenských zpěváků a zpěvaček, šlo o převzaté písně v různých televizních pořadech. Jedna z nedávných spoluprací byla s Elis Mrázovou, kdy jsme nazpívali duet A whole new world, a před tím také duet Unfaithful man, který pro nás dva Elis autorsky napsala. Ve svém šuplíku mám spoustu duetů, které bych rád nazpíval s různými interprety. Za všechny bych rád zmínil duet Božská Ema – moje autorská píseň věnovaná Emě Destinové a jejímu uměleckému životu. Napsal jsem ji pro Patricii Janečkovou a společně jsme ho v premiéře zazpívali vloni na vánočním koncertu. Rád bych tuto píseň natočil ve studiu a natočil k ní videoklip. Pokud jde o jiné umělce, umím si představit nazpívat duet například s Bárou Basikovou, kterou mám jako zpěvačku moc rád.“

Je o Vás známo, že písničky píšete nejen sobě, ale i různým osobnostem...

„To je oblast, která mě nesmírně baví. Je osvobozující oprostít se od sebe samého a napsat píseň na tělo někomu jinému. Nejsilnější je pro mě asi píseň, kterou jsem napsal pro Hanku Zagorovou s názvem On se vrátí a píseň Odysea pro Štefana Margitu. Písničku pro Hanku jsem napsal doslova přes noc, inspirace přišla okamžitě. Je to pro mě obrovská podpora, když cítím, že má někdo o mou tvorbu skutečně zájem. Největším mým přáním je napsat scénic-

kou hudbu k filmu. Doufám, že se mi to jednou podaří zrealizovat.“

Letošní rok je pro umělce jiný. Co Vám tato koronavirová doba vzala, a co naopak dala?

„Ještě začátkem roku jsem intenzivně koncertoval a pak přišla náhle stopka. Asi jako každý jsem ze začátku nevěřil, že to bude trvat dlouho. Byl jsem rád, že si můžu chvíli odpočinout. Když ale vyšlo najevo, že koncerty hned tak nebudou, začal jsem přemýšlet, co dál, a jak zůstat s fanoušky nadále v kontaktu. A nebyla jiná cesta než přes sociální sítě – začal jsem více pracovat s Facebookem a Instagramem. Vše dávám dohromady společně s mojí partnerkou Ivonkou, fotíme, natáčíme, plánujeme. Podařilo se nám spustit také nové webové stránky, sepsali wikipedii, a ještě pracujeme na anglické verzi. Nafotil jsem promo fotky, natočil videoklip s kapelou Tři vykřičníky a ostatními umělci a natočil a vydal videoklip ke svému singlu Amor. Podařilo se mi vydat také jeden vánoční singl se skvělými slovenskými muzikanty. Mimoto jsem našel i prostor naučit se hrát na příčnou flétnu, soustředit se na samotnou pěveckou techniku a samozřejmě do detailu propracovat mé chystané album, které jsem celé napsal (hudbu i texty). To vyjde v první polovině roku 2021. Právě toto období mě přimělo koncertovat z domova, takže každý pátek se takto setkávám u klavíru se svými fanoušky a hraju živě pár písní. Mám posluchače z Česka i Slovenska, a v průměru toto vysílání zhlédne okolo 15 tisíc lidí. Stručně shrnuto, tato doba mi tedy dala mnohé. Samozřejmě na druhé straně mi vzala zdroj příjmů, možnost živě koncertovat, a také jsem se rozešel se svým manažerem, který nedokázal na nově vzniklou situaci adekvátně reagovat. Všechno zlé je však k něčemu dobré a já tuto dobu vnímám jako nový začátek.“

Martin Chodúr je český zpěvák, skladatel, textař, multiinstrumentalista a vítěz první Česko-Slovenské SuperStar 2009. Na hudební scéně působí od roku 2003, nejdříve jako frontman ostravské rockové kapely Robson, a po vítězství v pěvecké soutěži již jako sólový zpěvák. Martin disponuje velkým hlasovým rozsahem s jedinečnou barvou hlasu a osobitým přednesem, které mu umožňují zpívat nejrůznější hudební žánry. Martinova autorská tvorba vychází z pop-rocku. Dominantní jsou silné melodie naplno využívající jeho velký hlas a osobité poetické texty. Patrný je vliv umělecké tvorby 60. a 70. let a vliv filmové hudby.

Zmínili jste se o sociálních sítích, jak vnímáte tento způsob komunikace?

„V dnešní době mají své nesporné výhody, přesto necítím tuto formu prezentace jako přímého konkurenta živých koncertů. Je to jen takové výdejové okénko, které jsem otevřel, abych mohl zůstat v kontaktu se svými posluchači. Je to však pouze iluzorní náhrada skutečné hodnoty, kterou jsou živá vystoupení. Asi každý zná ten pocit, kdy je zcela nadšen z živého koncertu, a když si pak doma pustí záznam, přemýšlí, proč se mu to vlastně tak strašně líbilo. Žádné záznamové zařízení nedokáže zachytit přímý vztah posluchače a umělce v jednom prostoru. Musím však ohromně poděkovat svým českým a slovenským fanouškům, kteří jsou pro mě nejen v této době velmi důležití. Jejich podpora je značná, a to mi dodává sílu do další práce.“

Z Vašich příspěvků je vidět i to, že máte rád procházky přírodou...

„Chodíme s celou rodinou rádi po Beskydech, kde bydlíme. Máme spoustu oblíbených míst, moc se nám líbí například okolí Bílého Kříže, v létě se rádi koupeme v řece Mohelnici. Velmi rád jezdím také na kole, ať již sám, nebo s partnerkou. Letos jsem objednal skoro všechny okolní vrchy – Travný, Prašivou, Kotař i Ropičku. Na Ropičce je ptáčích rezervace. Je moc příjemné se zaposlouchat do neobvyklého zpěvu ptáků. Ty ve městě neuslyšíte. Vyhýbám se jen Lysé hoře, je tam na mě moc rušno.“

Na Facebooku máte také své pravidelné okénko s pondělním citátem. Co Vás vedlo k této aktivitě?

„Jsem vášnivý čtenář a už asi pět let si pro sebe píšu věty z knih, které mě zaujaly. Jsou to takové časové kapsy, kterými se okamžitě dostanu do té situace, ve které jsem danou pasáž četl. Snadněji si tak vybavím, jak na mě kniha působila. Když jsem se tedy rozhodl, jaký obsah dávat na sociální sítě, aby byl co nejvíce blízký tomu, jaký ve skutečnosti jsem, rozhodl jsem se podělit právě s těmito citáty. Není to myšleno nijak vykalkulovaně, ale čistě upřímně. Jak napsal Arthur Schopenhauer: „Jen to, co má hodnotu pro nás samotné, může mít hodnotu i pro další lidi.“ Překvapuje mě, kolik lidí mi píše, jak moc je mé citáty baví. Ve světě, ve kterém se často tvrdí, že už nikdo nečte, je to pro mě světlo naděje. Obecně si myslím, že kdyby lidé více četli hodnotnou literaturu, bylo by na světě lépe.“

Který z citátů je Vaším životním mottem?

„Nikdy jsem nad tím takto nepřemýšlel, zdá se mi tato forma zjednodušení téměř nemožná. Možná ale, že jsem jedno takové motto vepsal do textu mé písně Skryté tváře milenců z mého chystaného alba Tisíc a jedna noc: Můžu tisíc svazků plnit psaním dlouhých vět a vysvětlovat třicet let, co myslím. V každé lidské myšlence vždy zbude celý svět, vesmír, co jiným je skrytý.“

Točím novou verzi písně Síla mít rád s cimbálovkou.

Zmínili jste nové album. Na co se mohou fanoušci těšit, a kdy si písně budou moci poslechnout?

„Album jsem natočil letos v čase koronaviru. Myslím, že co se týká hudební i textové složky, bude to mé nejpropracovanější album. Vepsal a vyzpíval jsem do něj své nitro, a tak k němu mám hluboký vztah. Vlastně hlubší než k jakémukoliv jinému svému albu. Zároveň je v něm však i více humoru než v předchozích albech, a také hudebně věřím, že je to nejbarevnější album mé kariéry. Je to ve své podstatě koncepční album. Vnímám tyto písně jako suitu. Plánuji také, že budu písně z alba hrát na svých koncertech jako celek. Kromě zpěvu jsem na něj nahrál také klarinet, saxofon, příčnou flétnu, kytary, syntezátory, piano, a dokonce i trubku. Důležitou roli však měla i má doprovodná kapela MACH, a to zejména bubeník Patrik Benek, který natočil fantastické bicí, ze kterých

mi občas úplně spadla brada, a postaral se také o zvuk nahrávky. V listopadu jsem vydal videoklip se singlem Amor právě z tohoto alba. Celé album vyjde v první polovině příštího roku.“

Blíží se Vánoce, jak na ně vzpomínáte a jak tento čas prožíváte nyní se svou rodinou?

„S rodiči jsme Vánoce prožívali naprosto běžně. Bez duchovna, bez umění, ale s dárky a pohádkami. Dopoledne jsme si zašli na procházku, táta býval někdy v práci, protože za svátek byl příplatek. Měli jsme hrachovou polévku a salát s kaprem nebo řízkem a umělý stromeček, který se mi však zdál jako ten nejkrásnější na světě. Stejně tak i s mojí partnerkou a synem Martínekem jsou pro mě Vánoce čas, na který se moc těším. Martínek, kterému bude v lednu pět, je bude zase prožívat o něco intenzivněji. Už teď píše Ježíškovi a každý den se ptá, jestli už budou dárečky a koloběžka. Věřím, že Ježíšek je ježek. Takže vždycky s velkou úctou pomrkává na našeho keramického ježka na zahradě :-D. Míváme vždy živý stromeček a já zůstávám na Štědrý den zásadně doma.“

A co pracovní plány spojené s Vánoci?

„S ohledem na aktuální situaci, kdy se nedočkáme rozsvícení vánočních stromů ani tradičních vánočních trhů se zpíváním koledí, jichž jsem pravidelně hostem, připravil jsem pro své fanoušky překvapení ve formě hudební spolupráce se slovenskou cimbálovkou Silband, s níž aktuálně natáčím novou verzi své vánoční písně Síla mít rád z mého vánočního alba Hallelujah – vánoční písně a koledy, které jsem natočil s Janáčkovou filharmonií Ostrava před dvěma lety. Píseň je pro mě věčně otevřená – psal jsem ji s myšlenkou, aby vzniklo nekonečno možností, jak ji harmonicky pojmut, a byl bych rád, kdyby i jiní umělci tu píseň uchopili a pojali jinak. I v původní orchestrální verzi je každá sloka jinak harmonicky zpracovaná a je v jiné tónině a verze s cimbálovkou Silband je pokračováním, které vnáší zase nové prvky a pohled, přesto myšlenka zůstává stejná – každý má moc se smát, jiskrou smí oheň vzplát, do srdcí léto dát a sílu mít rád.“

-hal-

Martin Chodúr se svou přítelkyní Ivonou Selníkovou a synem Martínekem přejí všem pohodové Vánoce.

Vraťte se společně s námi zpět do dob, kdy k sobě měli lidé o Vánocích blíž a kdy dárky plnily jen roli praktickou

Letošní adventní čas i samotné Vánoce budou pro mnohé z nás zcela jiné. Omezení spojená s koronavirovou pandemií se dotknou nejen předvánočních nákupů, ale obejít se budeme muset i bez hromadných setkání s přáteli nebo rodinou na vánočních trzích, které byly na mnohých místech velmi omezeny nebo dokonce zcela zrušeny. Lidé tak prožijí tyto nádherné svátky spíše doma v kruhu nejbližších. Tímto zklidněním a ztišením se tak alespoň na chvíli vrátíme zpět do dob, kdy k sobě měli lidé o Vánocích blíž a dárky plnily jen roli praktickou. Ponořte se do zvyků našich předků prostřednictvím této dvoustrany, která vznikla ve spolupráci s kronikářem a historikem Petrem Lexou Přendíkem, a nechte se třeba inspirovat...

První vánoční strom republiky na Masarykově náměstí, 1925.

Světlo – symbol Vánoc

„Slavení Vánoc je prastarým zvykem a tradicí spjatých s křesťanstvím. Ale už i v dávných dobách pohanských ve stejném období lidé slavili zimní slunovrat. Myslím si, že právě světlo je hlavním symbolem těchto svátků: někdo svátky vnímá jako návrat slunce – dny se začínají prodlužovat, někdo vidí světlo v podobě víry a pří-

chodu Krista,“ popisuje historii Vánoc kronikář městského obvodu Ostrava-Jih Petr Lexa Přendík. „I dříve byly Vánoce velkým svátkem, náležely však do celé řady zvyků a oslav jiných svátků, takže bych se odvažoval říct, že Vánoce jsou dnes více „exponované“ a bohužel se staly do značné míry marketingovou záležitostí.“

Vypněte proud a užijte si advent

Období před Vánocemi zvané jako advent bylo obdobím zklidnění. Důvod byl velmi jednoduchý. „Uvědomte si, že slunce zmizelo za obzorem brzo odpoledne a město s okolím se ponořilo do tmy. Na svíčky nebylo a na petrolejky už vůbec ne. Co lidé mohli dělat? Zato pit v peci, obstarat dobytek, občas drali peří. Zkuste si před Vánocemi prožít jeden den bez elektrického proudu a budete žít úplně jinak. Opravdu se zklidníte,“ pokračuje Přendík.

Úžasné tradice

Lidé už po staletí dodržují v době vánočního a předvánočního období spoustu tradic. Mnoho z nich se ctilo i zde na Ostravsku. Některé z nich nám připomenul i Petr Lexa Přendík. „Čtvrtý prosincový den chodily po vesnicích i městech „Barborky“, což byly přestrojené dívky oblečené v bílém, s rozpuštěnými vlasy a závojem se zeleným věncem na hlavě. Zpívaly písně a představovaly scény ze života světičky a děti obdarovávaly perníkem. V předvečer svatého Mikuláše chodila stejně jako dnes známá trojice postav a nadělovala dětem pamlsky. V kostele se v předvánočním čase zpívaly brzy ráno roráty. Jde o specifickou podobu ranní mariánské mše, která nemá v Evropě obdoby. Lidé přicházeli časně za tmy do kostela s lucernami a svíčkami a jejich stíny se za zpěvu míhaly po oltářích... Tak tomu bylo například ještě před 1. světovou válkou v kostele sv. Jana Křtitele ve Staré Bělé. Strava byla v předvánočním období méně pestrá a obyčejně ve středu a v pátek se jedl hrách se zelím jako hlavní jídlo k obědu. V noci ze Štědrého dne se hrály v kostele půlnoční mše, na níž se sešli obyvatelé z širokého okolí. Zároveň se začalo po Štědrém dnu koledovat a koledníci přicházeli mnohdy až z daleka pro koledu v podobě hrachu a později pamlsků.“

Úklidem očišťujeme i sebe samé

S nejkrásnějšími svátky v roce je odedávna

Jubilejní strom republiky v roce 1928.

Elektrické žárovky zazářily na vánočním stromě na náměstí poprvé v roce 1928.

spojen také velký vánoční úklid, do kterého se zapojovaly většinou všechny ženy v domě. Proč se právě před těmito svátky vše uklízelo, vymývalo a vymetalo? Z historického hlediska asi není žádné konkrétní vysvětlení, z toho lidského však určitě, alespoň podle Petra Lexy Přendíka. „První fakt zde bude hrát to, že právě o těchto svátcích přichází do našich domovů nejvíce návštěv, takže chceme ukázat, jak to máme doma vzorné. Dalším důvodem bude podle mého soudu něco psychologického: Vánoce jsou téměř na konci roku, v období, kdy bilancujeme a chceme si připravit čistý stůl pro další rok. Úklidem domácnosti očišťujeme i sebe samé.“

Ozdobený strom ani dárky nebyly vždy součástí Vánoc

Většina z nás si Vánoce bez bohatě nazdobeného vánočního stromu a hromady dárků pod ním ani neumí představit. Dříve si však lidé dávali dárky spíše z praktických důvodů. A ani tradice zdobení vánočních stromů u nás není dlouhá. Do Česka k nám přišla z oblasti dnešního Německa až na začátku 19. století. „První vánoční strom se objevil již v roce 1570 na radnici v Brémách. Katolická církev zprvu považovala vánoční stromy za pohanský zvyk, a tak nazdobené jehličnany pronikly do chrámů, institucí i domovů až mnohem později,“ popisuje tradici tohoto vánočního symbolu Petr Lexa Přendík. „V českých zemích byl první stromek zazname-

Na Štědrý den dostávala nejen zvířata nasypáno do žlabu, ale též chasa poseděl před plnými mísami. „Enem jitzě, šak nám to zasej Panbu vynahradí!“ pobízel jak hospodář, tak i hospodyně. A takové umazané čuně rozhodovalo, která z dívek se do roka provdá. Dívka se tiše příkradla k chlívku a prudce zabušila na vrátka. Když prase zachrochtalo jednou, děvče se radostně rozesmálo. „Do roka se vydám!“ A jestli ještě hochu neměla, naslouchala, odkud se ozve nejdříve štěkot psů. „Z tej strany se pro mě přide.“

Haviřská neděle, ročník 1937 - 1938, Výtisk 1.

Za první republiky bývalo Masarykovo náměstí plné stánků, a to i v době předvánoční.
Foto: Knižní publikace Století objektivem Ostravanů.

nán roku 1812. Ředitel pražského Stavovského divadla Jan Karel Liebich jej vztyčil na svém libeňském zámku Šilboch. Zpočátku byly stromečky zdobeny výhradně přírodními materiály – sušeným ovocem, ořechovými plody, slamenými ozdobami, šiškami apod. Okolo roku 1860 si movitější měšťané začali zdobit stromky svíčkami a také se na větvíčkách začaly objevovat perníčky a první skleněné ozdoby. Ve 2. polovině 20. století se pak uplatnily nejen ručně, ale již i sériově vyráběné skleněné ozdoby, trýpytivé řetězky apod. V posledních desetiletích pronikla na stromečky plastová výzdoba.

A co se týká dárků, myslím, že tato tradice je hodně spjatá s minulostí. Již od středověku lidé na panstvích spláceli vrchnosti právě o Vánocích své závazky. Zároveň si mezi sebou vyměnili drobné pozornosti – většinou oděvy nebo něco k snědku. V nejbohatších rodinách se tradice dárků objevuje v 19. století, ale ještě po 2. světové válce se běžně nadělovaly jen (zimní) oděvy, ovoce a pamlsky, prostě praktické dárky. Dnešní doba si však žádá drahé dárky. Je to jev, který vidíme zejména od 90. let. Vánoce tak trochu ztratily ono kouzlo klidu a míru.“

Strom republiky pomáhal sirotkům

A ani vánoční stromy na náměstí nemají dlouhou historii. Ostravský vánoční strom na Masarykově náměstí ještě neoslavil ani jedno století. „S počátky této tradice musím začít v jiném městě. Roku 1919 našel spisovatel, novinář a dramatik Rudolf Těsnohlídek v předvečer Vánoc v lese opuštěnou sedmnáctiměsíční Ludmilu Polákovou. Událost vedla spisovatele k myšlence podporovat výstavbu dětských domovů. Jsa inspirován Kodaním, kde lidé přispívali pod vánočním stromem penězi do kasičky na nezapomenutelné děti, prosadil roku 1924 v Brně takzvaný vánoční strom republiky, který sloužil pro finanční sbírku na sirotky. Brzy se zapojila i další česká města. V Ostravě se na hlavním náměstí vztyčil 1. strom republiky, díky němuž se vybralo značné množství peněz, již 27. listopadu 1925.

Od té doby stál vánoční strom na náměstí každoročně. Doplňme, že v nejnapjatějším roce 1938, tedy krátce po mnichovské konferenci, ostravský strom sesbíral nejvíce peněz ve své historii. Docela pěkný zvyk vhodný i pro dnešní dobu, nemyslíte? Bohužel, válka tradici přerušila,“ přibližuje Přendík

Štědrý den se příliš nelišil

Jak tedy vypadal Štědrý den dříve? Z informací historika a kronikáře Petra Lexy Přendíka vyplývá, že se příliš nelišil od dnešních časů – držel se půst a rodiče dětem slibovali, že večer uvidí zlaté prasátko, tele, kohouta nebo třeba beránka. „Když se podíváme do záznamů z počátku 20. století ve Svinově, dozvídáme se, že místo ranní kávy se pila voda, místo oběda byl jen koláč a večer se začalo s východem první hvězdy na nebi. Pak už následovala společná modlitba a mohlo se jíst. Po večeři se nadělovaly dárky, v minulosti však z dnešního pohledu velmi skromné.“

Hrách a zelí na večeři

A jak se proměňovala podoba štedrovečerní večeře v Ostravě napříč posledními staletími? Z historických informací vyplývá, že ještě ve 2. polovině 19. století byla štedrovečerní večeře odlišná od té dnešní. Prim hrála hrachová polévka, která si drží svou pozici dodnes. Hrách se v té době pěstoval při kdejaké usedlosti. Dalším chodem byla u chudších vrstev kaše, zejména

krupičná. Oblíbené bylo také zelí s máslem, další významná složka jídelníčku našich předků. Leckde se dodnes uchoval zvyk pozřít štedrovečerní oplatek potřžený medem, který měl zajistit rodině lásku. A pak zde byla tzv. bryja zvaná též jako „sladká mačka“. Přípravovala se ze smažené zeleniny, povidel nebo sušených švestek, perníku, mandlí, rozinek a koření. K mačce se přikusovala kynutá vánočka. Bohatší rodiny pokračovaly i nějakou drůbeží – kachnou či husou. Populární byly také rybí hlavy se sladkou omáčkou.

Kapr na modro nebo na černo

„A jak to bylo s kaprem? Když se zamyslíte nad reliéfem naší země, tak ji můžeme rozdělit na rybníkářské oblasti a na oblasti, kam ryby dopravit nešlo. Proto se třeba v Krkonoších ujal spíše černý kuba než kapr. Ostravsko však odjakživa leželo v rybníkářské oblasti čili ryby zde měly své nezastupitelné místo. Ale kapr se jako laciná ryba dostal na štedrovečerní tabule až kolem roku 1900. V dřívější minulosti byl kapr coby ryba – tedy postní jídlo – pro štedrovečerní bohatou večeři nevhodný. A na počátku 20. století se kapr dostal na talíře zřejmě z toho důvodu, že patřil k nejlevnějším rybám. Dříve byl populární ve dvou přípravách: na modro a na černo, od poloviny minulého století převládá na talířích kapr smažený,“ pokračuje v poutavém povídání historik.

Nezapomeňte: Jak na Nový rok, tak po celý rok!

Silvestrovské oslavy

I když je naše povídání zaměřeno na Vánoce, nedalo mi to, abych se Petra Lexy Přendíka nezeptala také na oslavy nového roku z pohledu historie. Ty se prý v minulosti chápaly různě. „V období starověku začínal nový rok 1. březnem, odtud pochází ustálené názvy měsíců, např. název december – čili desátý měsíc. Liturgický rok pak začíná zase první adventní nedělí na přelomu listopadu a prosince. Takže to bylo opravdu různé. Ovšem tradice slavení Silvestra má dosah až do roku 335, kdy 31. prosince zemřel papež Silvestr I. Od té doby se pořádaly silvestrovské oslavy. Tradiční oslavy příchodu nového roku, jak je známe dnes, k nám však přišly jako zvyk z oblasti Německa v 19. století. Tehdy o půlnoci vyzváněly zvony, ve městech vystřelila děla.“

Zpracovala: Lenka Hatlapatková
ve spolupráci s Petrem Lexou Přendíkem
Foto dodal Petr Lexa Přendík.

Vánoční pranostiky Na Štědrý večer hvězdičky, ponesou vajíčka slepičky. * Jasná noc o Štědrém dnu, mrazy lezou ke dnu. * Je-li na Štědrý večer nebe hvězdnaté, bude rok úrodný. * Případně-li Boží narození na čtvrtek, bude rok velmi úrodný, jenom vína bude prostředně. V pátek Božího narození – tuhá zima bez prodlení. * V neděli Božího narození – teplá zima bez prodlení. * Je-li Božího narození v sobotu, bude málo ovoce, ale vydaří se žito. * Když Kateřina po ledě už chodívá, Eva potom blátem oplývá. * Když na Boží hod prší, sucho úrodu naruší. * Jestli Štěpán valným větrem fouká, vinohrad na něj smutně kouká. *

Z OSTRAVSKÝCH DIVADEL

Současná doba kultury příliš nepřeje, přesto zde přinášíme pár kulturních tipů na měsíc prosinec, které můžete zhlédnout on-line.

Divadlo loutek Ostrava plánuje online streamy

Divadlo loutek se rozhodlo na základě velké poptávky diváků uspořádat během prosince několik živých online streamů. Ty budou probíhat na Youtube kanále DLO.

„Chceme se v maximální míře přiblížit bezprostřednímu zážitku ze živého představení, proto budou herci každé představení hrát opravdu v tu danou chvíli na jevišti našeho divadla. Divák se tak nebude dívat na pouhý záznam, ale na živé hraní se všemi drobnými nedokonalostmi, které takové představení přináší,“ vysvětluje umělecký šéf DLO Václav Klemens.

V předvánočním čase budou moci diváci zhlédnout inscenaci **Štědrý den malého Jakuba**, a to hned dvakrát – 6. a 20. prosince vždy v 17 hodin. V plánu je také online premiéra pohádky **Utíkej, myško, utíkej!**, která se měla odehrát původně v dubnu, poté v červnu a nakonec v září, bohužel ani v jednom termínu to z důvodů platných opatření nebylo možné. Pokud budou autory

Premiéra pohádky **Utíkej, myško, utíkej!** byla již třikrát přeložena. Snad se jí v prosinci již všichni dočkáme.
Foto: Archiv Divadla loutek Ostrava

knižní předlohy schválena práva k živému vysílání, budou se diváci moci těšit na premiéru v pá-

tek 11. prosince v 17 hodin a na reprízu v neděli 13. prosince také v 17 hodin.

Komorní scéna Aréna pro vás hraje, i když nemůžete do divadla

Nouzový stav a s ním spojená opatření omezující sociální kontakty příliš nenahrávají fanouškům živé kultury. Přeci jen už jsou to takřka dva měsíce, kdy jsme se naposledy mohli vypravit na koncert nebo do divadla, a není jisté, jak dlouho to ještě bude trvat. I přesto, že vás zatím nemůžeme pozvat do našeho sálu u Sýkorova mostu, vás rozhodně nenecháme duševně zahálet! S Komorní scénou Aréna si totiž můžete dopřát **pravidelnou dávku divadla přímo ve vašich domovech**. Každý pátek večer pro vás zpřístupňujeme záznam jedné z oblíbených inscenací, které byste u nás v divadle už vidět nemohli. Např. v pátek 4. prosince se můžete naladit na vánoční atmosféru s **Vánoční hrou**

Tomáše Vůjtky. Kromě toho vám každý čtvrtek přinášíme zajímavé rozhovory, fotografie a další informace z dějin našeho divadla. A protože nezahálíme ani pokud jde o nové počiny, můžete si přehrát záznam našeho inscenovaného čtení hry **Uražení. Bělo(R)usko.**, kterým jsme se zapojili do mezinárodního divadelního projektu Insulted. Belarus(sia). Worldwide Readings, nebo se poslední předvánoční páteční večer můžete těšit na živý přenos dalšího překvapení z Arény. Všechny dostupné videozáznamy, stejně jako rozhovory a další příspěvky z archivu, novinky z divadla nevyjímaje, najdete na našich webových stránkách nebo na facebooku Komorní scény Aréna.

Sylvie Vůjtková

Dům kultury města Ostravy zve do kina LIVE

Vítáme vás v našem kině u vás doma. S radostí se opět přidáváme k iniciativě společnosti Aerofilms pro všechny kinofily **Moje kino LIVE**.

Online projekce navozují atmosféru kinosálu se vším, co k němu patří. Promítání se odehrává v jeden konkrétní čas, sledovat film je díky tomu možné pozorněji a bez pauz, stejně jako v kině. Kromě projekce samotné je dispozici půl hodiny před a půl hodiny po filmu chat, kde si diváci mohou mezi sebou popovídat. Kromě filmů uvádí MKL i speciální přednášky a další originální obsah.

Jak to funguje? Kupte si vstupenku online, stejně jako byste si kupovali běžný lístek do kina. Pokud si vstupenku koupíte s předstihem, odkaz na stream vám zašleme 30 minut před začátkem vysílání. Pokud si vstupenku zakoupíte po 20. hodin, dostanete e-mail s odkazem nejpozději 5 minut před projekcí. Prodej vstupenek končí ve 20:20 hodin.

Pokud chcete vědět jako první, kdy se začnou prodávat vstupenky, stačí se přihlásit k odběru novinek a v den "D" budete včas informováni.

Více na https://www.dkmoas.cz/kino_kategorie/moje-kino-live/.

Všechny dostupné záznamy, rozhovory a další novinky od nás z divadla najdete na www.divadloarena.cz.

POŘÁD SE TU NĚCO DĚJE

Znáte knihovnu na náměstí Svatopluka Čecha?

Jednu z poboček Knihovny města Ostravy najdete v obvodu Moravská Ostrava a Přívoz na náměstí Svatopluka Čecha. Knihovna má dvě oddělení, v přízemí budovy se nachází oddělení pro dospělé a v prvním patře si také děti čtenáři mají možnost zapůjčit knihy a časopisy a strávit příjemné odpoledne.

I přesto, že knihovna byla v letošním roce dvakrát uzavřena z důvodu koronavirové pandemie, pevně věříme, že si k nám naši stávající i noví čtenáři cestu opět najdou.

V letošním roce se v oddělení pro dospělé uskutečnila řada výstav, mimo jiné i ve spolupráci s místními základními a mateřskými školami a Lidovou konzervatoří Ostrava. Dětským i dospělým návštěvníkům knihovny se také líbila komiksová výstava spisovatelky Kláry Smolíkové Husité a výstava o vodáčích a vodáctví spojená s vernisáží – vodáckého spolku Posejdon.

V oddělení pro děti se uskutečnily výtvarné dílny, které jsou každoročně podporovány grantem městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Zajímavými čtenářskými dílnami se

zde snažíme podpořit také rozvoj čtenářství a zájem o romštinu u romských dětí za pomoci asistenta Milana Bindatsche. Na konci roku by mělo proběhnout vyhodnocení oblíbené celostátní soutěže na podporu čtenářství – Lovci perel.

Těšíme se na naše čtenáře a návštěvníky knihovny a přejeme všem pevné zdraví.

Přednášky pokračují, přihlaste se on-line

Nová Akropolis reaguje na současnou situaci a své přednášky už několik týdnů vysílá on-line. Na co se tedy můžete těšit v prosinci? Pokračovat bude další přednáška z kurzu Moudrost a symbolismus starověkého Egypta, tentokrát na téma **Posvátná architektura**. Dozvíte se více o Osiridovi, mytologickém původu chrámů a o symbolismu egyptských bohů. Přednáška se uskuteční **8. prosince od 19 do 21 hodin** a technické a další informace zjistíte na <https://www.akropolis.cz/moudrost-a-symbolismus-starovekeho-egypta>.

Pokračovat bude také v pořadí již třetí přednáška on-line kurzu **Bachovy květové esence**. Ta se uskuteční **9. prosince od 19 do 21 hodin** a dozvíte se zde, jak řešit beznaděj, zoufalství a nezáměr. Získáte také informace o míchání a užívání esencí. Technické a další informace na <https://www.akropolis.cz/kurz-bachovy-kvetove-esence>.

Poslední prosincová přednáška bude mít krás-

né, lehce vánoční téma **Svět andělů**. Uskuteční se **8. prosince od 19 hodin** a dozvíte se zde více o tom, že božstva s charakteristikami andělů znaly nejrůznější kultury a lidé s nimi ve své víře i ve svých životech počítali. Podle nejrůznějších tradic mají charakter poslů, kteří umožňují spojení mezi světem velkých bohů a lidí a naopak.

Technické a další informace na <https://www.akropolis.cz/svet-andelu>.

Než se znovuotevrou dveře domu umění...

Na svých webových stránkách www.gvuo.cz zpřístupnila Galerie výtvarného umění v Ostravě virtuální prohlídku výstavy **Dělník je smrtelný, práce je živá**, která potrvá do 3. ledna 2021 a na YouTube GVUO je nově ke zhlédnutí také **komentovaná prohlídka výstavy s kurátorkou Renatou Skřeborskou**. Tři krátká videa přiblíží návštěvníkům výstavy téma práce ve výtvarném umění od počátku 20. století do současnosti.

A pokud se **8. prosince v 16.30 hodin** kouknete na LIVE stream na Facebooku @gvuostrava nebo YouTube kanálu GVUO, můžete si poslechnout přednášku Marka Zágora na téma Tapiserie z Bayeux – nové poznatky. Ve středu **16. prosince od 16.30 hodin** pak prostřednictvím stejných internetových kanálů bude vysílat Gabriela Pelikánová svou přednášku na téma Paul Gebauer – v jedné ruce štětec, v druhé hrábě.

GVUO se chce co nejdříve vrátit ke svému běžnému programu, ale vše bude záležet na dalším vývoji pandemie a následném uvolňování protiepidemiologických opatření. Aktuální informace naleznete na webových stránkách a sociálních sítích GVUO. Změna v programu vyhrazena! Děkuje za vaši přízeň a v novém roce přejeme pevné zdraví!

GVUO

ČTENÁŘSKÉ TIPY

Šikmý kostel – románová kronika ztraceného města, léta 1894–1921

Románová kronika ztraceného města. Podtitul knihy lapidárně shrnuje příběh o někdejší pastevecké vesnici, která vystavěla svůj rozkvět na těžbě uhlí, aby o století později zašla na úbytě – také kvůli těžbě uhlí. Dnes už z výstavních budov a vznosné katedrály nezbylo nic. Jen šikmý kostel, který strmě a varovně ční do pusté krajiny.

Knihla začíná obrovským důlním neštěstím roku 1894, které drsně zasáhlo do života obyvatel celého kraje. Patří mezi ně i hrdinové této knihy, jejichž pohnuté osudy můžeme po následující čtvrtstoletí sledovat. Barbora, Julka a Ludwik jsou představiteli tří naprosto odlišných dějových linií, které se však na mnoha místech prolétají a vytvářejí plastický obraz polozapomenutých časů, jejichž drsnost je pro

dnešního čtenáře v mnoha ohledech téměř nepředstavitelná.

Příběh je vystavěn na skutečných událostech, z nichž mnohé doposud nebyly v české románové tvorbě zpracovány. Vyprávění ubíhá v dramatickém tempu a natolik autenticky, že se děj před očima čtenáře mnohdy mění na film zaznamenávající i to, co donedávna zůstávalo skryto ve třinácté komnatě české historie.

Karin Lednická se narodila v Karviné, vyrostla v Havířově a nyní žije v Ostravě. Dá se tedy říct, že celý život strávila v regionu, jehož historii se ve svém autorském debutu věnuje. Šikmý kostel je úvodním dílem zamýšlené trilogie, v současné době autorka pracuje na díle druhém.

Více na www.karinlednicka.cz.

INFORMUJEME

Rozmístění kontejnerů

Seznam míst, kde budou velkoobjemové kontejnery přistaveny, je pouze orientační. Z důvodu momentálního stavu v daný den (parkující vozidla, stavební práce aj.) mohou být kontejnery přistaveny v nejbližším možném okolí uvedené adresy. Velkoobjemové kontejnery jsou rozvázeny v době od 7 do 14 hod. a odvázeny následující den rovněž v těchto hodinách.

7. 12. Petra Kříčky 1, 11, 12, 23, Šalamounská 4, Vítkovická 6, 14–16, Zelená 31, 39, 55, Zelená 32, Arbesova 3.

8. 12. Božkova 70, Hálkova 12, Kosmova 18–20, Muglinovská 1, Orebitská 27–29, Špálova 20, Enfemüllerova 4, 14, Jílva 17 (15), Mánesova 9, 18.

9. 12. Mariánskohorská 3, 17, Maroldova 4, Nádražní 137–139, Myslbekova 7, Sokolská třída 76, 82, Vítězná 6–8, Denisova 3, Mlýnská 7–9, Hrabákova 5, Veleslavínova 6 (4).

10. 12. Matiční 12, náměstí Msgr. Šrámka (za kostelem), Tyršova x Čs. Legií, Tyršova x Zahradní, Bieblova 3, Gorkého 19–21, Nádražní 60, 73, Křížkova 8, Sokolská třída 69–71, Verdunská 5–7.

Další rozmístování bude v únoru až březnu 2021.

Tříkrálová sbírka 2021

Podoba tradiční Tříkrálové sbírky bude na počátku příštího roku pravděpodobně ovlivněna omezeními v souvislosti s epidemickou situací. Přání štěstí, zdraví a pokoje do nového roku do domácností v Ostravě a okolí však Tři králové lidem chtějí i přesto přinést, ať už s rouškami nebo při koledě virtuální v termínu 1.–14. ledna 2021.

Více na www.ostrava.charita.cz

Galerie na plotě

Obrázky, které tvořily děti z MŠ Křížkova už visí na novém plotě a krásně jej zdobí. Celý projekt vznikl díky finanční podpoře z neinvestiční dotace poskytnuté městem Ostravou.

O slavnostním vystavení výtvarných prací dětí na plotě mateřské školy jsme však měli jinou představu. Současná situace bohužel nepřeje konání společných akcí, a tak jsme se i my museli přizpůsobit. Rozhodli jsme se tedy uspořádat výstavu prostřednictvím fotografií a srdečně vás všechny zveme ke zhlédnutí prezentace, která je dostupná na webových stránkách školy. Pokud budete mít cestu kolem našeho plotu, zastavte se a užijte si tu krásu. Spatříte jedinečný a neopakovatelný pohled na svět očima dětí.

Sandra Navrátilová, učitelka MŠ Křížkova

Ježíškova vnoúčata plní přání

Znáte Ježíškova vnoúčata? Letos odstartoval již čtvrtý ročník této nádherné akce, jejíž součástí je náš obvod už od samého počátku. Vzhledem k přetrvávajícím vládním omezením jsou letošní přání seniorů spíše hmotná, na rozdíl od předchozích ročníků, v nichž se plnila převážně takzvaná „zážitková“ přání, jako například návštěva divadelního představení, příjemný oběd v restauraci nebo návštěva vánočních trhů na centrálním ostravském náměstí.

Tento úžasný projekt opět maže veškeré hranice, Ježíškovými vnoúčaty jsou lidé napříč republikou. I přesto, že se setkávají naprosto cizí lidé, jedno společné téma – Vánoce – je vždy spojí. V našem obvodu jsme letos vytypovali šest osamělých seniorů, jejichž přání jsou zveřejněna na webových stránkách Ježíškových vnoúčat. Přání jsou různorodá – od zdravých balíčků, mixů čajů, přes povlečení, historický román nebo radiopřehrávač. Dárky naše seniory neskutečně potěší. Pro paní Jiřinu, která žije sama, děti již nemá a se vzdálenou rodinou se nestýká, bude dárek v podobě

V loňském roce Ježíškova vnoúčata udělala radost také seniorům v našem obvodu.

mixu bylinkových čajů splněným přáním. Už jen proto, že miluje svůj odpolední dýchánek s hrnkem teplého čaje. A jaká překvapení čekají na naše seniory při rozbalování dárků? Na to si musíme ještě počkat.

Při vánočním úklidu využívejte sběrné dvory!

Chystáte se na vánoční úklid? Pak nezapomeňte na to, že větší předměty, které se nevejdou do kontejnerů, patří do sběrných dvorů společnosti OZO Ostrava. Ty jsou otevřeny neustále, i v období nouzového stavu. Nic vás tedy nenutí zakládat vedle kontejnerů černé skládky, za které hrozí pokuta až 50 tisíc korun!

Ostravské sběrné dvory přešly 1. listopadu na zimní provozní dobu (více na <https://www.ozoostrava.cz/pro-obcany/ostrava/sberne-dvory>).

Využívat je lze i nadále v plné míře, jen je třeba, aby se v nich občané chovali odpovědně, dodržovali doporučenou vzdálenost, nosili roušky a dbali pokynů obsluhy. Ve sběrných dvorech mohou obyvatelé Ostravy bez omezení odevzdávat také věci pro opětovné využití, přestože Reuse centrum OZO Ostrava je stejně jako jiné obchody zavřeno. Tyto předměty budou nabídnuty do prodeje, jakmile vládní nařízení umožní opět reuse centrum otevřít.

VOLNÉ PROSTORY K PRONÁJMU

VOLNÉ NEBYTOVÉ PROSTORY

30. dubna 3060, 3059/4,6 - kanceláře 226,38 m²
 Ahepukova 2788/2 – prodejna 97,70 m²
 Českobratrská 1805/32 – sklad 52,89 m²
 Na Hradbách 695/10 – prodejna 41,50 m²
 Na Jízdárně 2895/18 – kancelář 18,23 m²
 Nádražní 1265/24 – prodejna 21,75 m²
 Nádražní 612/36 – prodejna 51,12 m²
 Nádražní 1816/84 – prodejna 118,54 m²
 Nám. Republiky 2112/2 – restaurace 216,13 m²
 Výstavní 2593/1 – prodejna 149,29 m²

OSTRAVA!!!
 MORAVSKÁ OSTRAVA
 A PŘÍVOZ

BLIŽŠÍ INFORMACE A PROHLÍDKY

W www.nemovitostimoap.cz
 E makler@moap.ostrava.cz
 T 720 966 853

